

to i owo

Znad Dłubni

NR 1. DODATEK REGIONALNY DO „TERAZ SZKOŁA!” 2009

Chcemy zaproponować Szanownym Czytelnikom, szczególnie młodym, „Dodatek Regionalny” do naszej szkolnej Gazety „Teraz Szkoła!” pod tytułem „To i owo znad Dłubni”. Będzie on nosił regionalny charakter, dotyczył historii, kultury i przyrody naszych okolic, a obszar redakcyjnych zainteresowań wyznaczać będzie tytułowa rzeka – Dłubnia. Najbliższą naszemu sercu w poszukiwaniu materiałów do publikacji będzie, co zrozumiale, gmina Iwanowice.

Naszą publikację będziemy tworzyć z rozmaitości, cytatów, wyimków, rysunków i obrazów oraz fotografii tak, by redakcyjnego tekstu było jak najmniej. Chcemy, aby przemówiły do naszej wyobraźni źródła i stały się inspiracją do własnych poszukiwań. Czego sobie i Szanownym Czytelnikom życzy

Redakcja

IWANOWICE

I., ws nad rzeczką Dłubnią, pow. miechowski, gm. i par. Iwanowice. Leży w stronie połud.-zachodniej od Słomnik, w odległości 8 wiorst, od miasta powiatowego wiorst 22. W r. 1827 miała ludności 370 głów, dom. 54; obecnie ludność tej wsi wynosi 601 głów, dom. murowanych 16, drew. 61; osad włościańskich 59, z przestrzenią gruntów mr. 721 pr. 36; grunta w posiadaniu duchowieństwa będące zajmują mr. 7 pr. 199. Dobra I. składają się z folwarków: I., Krasieniec, Poskwitów i Widoma Iwanowicka; ogólna przestrzeń tych dóbr wynosi mr. 2005. Jest tu: zarząd gminny i szkołka elementarna, młyn, tartak i gorzelnia największa w gubernii, która w 1876 r. wyrobiła 670493° czyli 16762 wiader okowity. W r. 1869 z gruntów poplebańskich powstała wieś Wysiołek Iwanowicki nazwana; składa się z 10 domów drew., ludności ma 39 głów, osad włośc. 23, z przestrzenią gruntów mr. 50 pr. 194.

Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, Warszawa 1880, s. 319.

c d n.

Rzeka Dłubnia

Okolice Krakowa na starej mapie, XVII w.

CMENTARZYSKO NEOLITYCZNE ZE SZKIELETAMI SKURCZONYMI

Badania na górze Klin w Iwanowicach z roku 1915, prowadzone, jak w latach poprzednich, kosztem redakcji Światowita, poza szeregiem jam mieszkalnych i jedenastu nowymi grobami szkieletowymi z czasów epoki Hallsztackiej, wykazały groby z epoki neolitycznej ze szkieletami skurczonymi. Góra Klin, obszerne wzgórze leżące na rozwidleniu rzeczki Minożki i Dłubni, jest już od roku 1911

przedmiotem moich prac, dotychczasowe jednak badania obejmowały tylko wschodnią pochyłość wzgórza; szczyt, będący kilkomorgową równiną, nie był dotychczas rozkopany i dopiero w roku 1913 zająłem się zbadaniem tej przestrzeni. Rezultatem tego stało się odkrycie dalszego ciągu osady z czasów neolitu oraz obszernego cmentarzyska szkieletów skurczonych. Cmentarzysko daje się podzielić na kilka odrębnych grup, obejmujących po kilka lub kilkanaście grobów. Dotychczas zostały rozkopane dwie takie grupy. Nie czekając jednak na całkowite ukończenie badań, które z powodu rozmiarów terenu i bogactwa nagromadzonych tam zabytków, potrwać mogą jeszcze czas dłuższy, pragnę podać tu wiadomość o dwudziestu grobach ze szkieletami skurczonymi. Grupa grobów, opisana jako pierwsza, leży na polu Jakóba Bubaka na zachód od cmentarzyska ciałopalnego, opisanego w tomie X Światowita; druga grupa, również na polu tegoż włościanina, leży nieco dalej. Materiał kostny, znaleziony w opisywanej grupie grobów, odesłany został do muzeum Erazma Majewskiego; dzieła zaś ręki ludzkiej, znalezione przy szkieletach, pozostawiłem aż do ukończenia opracowania u siebie. Wykonałem rysunki, załączone do niniejszego opisu. Wojna przeszkodziła wysłaniu przedmiotów do Warszawy. Przy ofensywie zaś rosyjskiej z Listopada 1914 roku, wojska rosyjskie, przybliżając się do Krakowa, zajęły się rabunkiem majątku i domu, gdzie znajdowały się zbiory.

Żarno neolityczne. Muzeum Regionalne w Iwanowicach

Skutkiem tego zabytki, pochodzące z opisywanych grobów, uległy zniszczeniu. Zważywszy, że opis niniejszy był już prawie gotowy przed wojną, a załączone rysunki wykonane zostały z oryginałów, przystępuję do ogłoszenia opisu.

Leon Kozłowski, „Badania archeologiczne na górze Klin w Iwanowicach, powiatu Miechowskiego”, Warszawa 1917, s. 1-2.

78

**POKRZYW, y ZAGAWEK
MOC y SKUTKI**

1. Kamień cierpiącym, młode są lekarstwem, z iaiami smażone, albo w Winie uwarzone, y pite.

(...)

5. Trędowatość z twarzy spędza proch z liścia ich, po kwincie go z Winem piąc, lub warzonych w Winie trunkiem używając.

6. Scyatyce, y Podagrze bywa ratunkiem liście ich y nasienie z sadłem Niedźwiedzim utarte, y plaśtrowane.

(...)

8. Dzieciom się wydymającym w stołeczku, samey tylko dotknięciem Pokrzywy, na swe mieysce przywodzi.

(...)

10. Kamień w Nerkach łamie, sok z nich piąc, także nasienie ich w Winie warząc, a co naygoręcey na Nerki plaśtrować.

11. Glisty morzy sok ich, y wywodzi, piąc go z solą, y z Miodową sytą.

12. Nasieniem Pokrzywianym, Kókoszy karmione, przez całą Zimę iay nieść nie przestaną.

Pokrzywa zwyczajna - Urtica dioica L.

„Wiadomość ciekawa. Każdemu wielce pożyteczna (...) z poważnych autorów dla wygody ludzkiej krótko zebrana (...)”, 1769, s.78.